

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
Egy hóra 85 kr. (70 fillér.)
Három hóra 1 ft. (2 kor.)
Vidékre postán:
Egy hónapra 65 kr. (1 kor. 80 fill.)
Három hóra 2 ft. (4 kor.)
Hat hóra 4 ft. (8 kor.)

ELŐRE

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Zöldfa-utca, 32. száma.
Zöldfa-utca és Nagypiac-tér sarkán.

Felétős szerkesztő:
KUNBÉLA.

Lázadás a Várban. — Botrány a magyar nőta miatt.

Küzdelem a választójogért.

Következik az általános sztrájk.

A szociáldemokraták népgyűlése.

Nagyvárad, okt. 7.

(Saját tudósítónktól.)
Hatalmas morális zugot ma végig Magyarországon. Az elnyomott, jogtalan munkás nép követelte erős, határozott hangon igazát. Csatakiállításoként hangzott ma országwide minden nagyvárosban a választójogi jogot. Magyarországon minden nagyobb községben népgyűlést tartottak a szociáldemokraták és még egy szer felmenték tiltakozó szavakat, nehogy végső eszközökhez kényszerüljenek folyamodni, a tömeg sztrájk veszedelmes fegyveréhez. Nagyváradon ma déltizen három órakor volt a népgyűlés, amelyet mintegy 2000 ember részvételével tartottak meg a Nagyplácetén. A népgyűlést Siehermann Mór nyitotta meg. Először Pelle Jánost, jegyzőnek P. S. Károlyt ajánlotta. A népgyűlés egyhangú lemondással választotta meg az ajánlottakat.

Az előző: Vántus Károly, beszédben egybefoglalja a naprend két pontját, az általános választójog kérdését s a kormány szociálpolitikáját.

Nem lesz addig rend, nyugaton Magyarországon, kezdi Vántus beszédét, míg az általános választójog kétségessé nem válik. A szociáldemokraták választójog törvénybe iktatva nincsen. Mi, a rongyosok, a koldusok párta évtizedek óta hangzóját emel, mert elkerülhetetlen szükség, hogy a korhatár, maradi osztályparlament, az általános választójog alapján modern, demokratikus népképviselet váltsa fel. Mindig hirdettük, mindig követeltük ezt. Zúgó helyeslés között tárgyalja a koalíció népszó politikáját, az osztályonás, az osztályérdek többség orgáját. Elmondja, hogy mint auttát el önző érdekelt a magyar vezényszó s mint sikszaktottak el a földal vízmentelést. A királyserő ornadalmokról loyalis altalvók lettek. S mindzt a hatalomér. S azok, akik értveken keresztül eskönyösen elleneltek a választójog, azok a kormányra lépésre 24 óra alatt, királyi parancsra kormányprogrammá tettek azt. A választások, amiket ez a kormány rendezett, sokkal szanyesebbek, sokkal aljasabbak voltak, mint az összes előbbieik. A képviselői kinevezések folytán oly szedett-vedett horda ke-

rült be a parlamentbe, amelytől semmi jót nem várhatunk. Ime az általános tükös egyenlő kös égenkénti választójog, ma már az ő ajukon csak a választójognek a nép szélesebb rétegre való kiterjesztése lett. Hol az egyenlő, hol a tükös, hol az általános hol a köségeinti meghatározás. Az agráriusok választóterele, rablóbarlangja lett Magyarországon. Az agrárius osztások szabadon folytak, itt foglalkozik Gl az Ártai uszátsáival, a gyelkezők és sajtozabadság ellen intézett kirohásáival, amelyet az Előre is részletesen ismertett a Nagyvárad Munkás Új-ágy nyomán. Ismerteti ezután Polgári sajtozabadság ellen intézett menhelyt és a kormány cürö-csár-va-ponkjait, melyek rossz, a munkára láros betegesgyógyító reformjalsatokkal igyekeznek a választójog éndülködését átírja megcsontani.

Beszéde végével a gyűlés előke felolvasta az alábbi határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

A Nagyváradon, 1906. évi október hó 7 napján tartott népgyűlés elhatározza, hogy kérésnyben figyelmezteti az új tárgyalásokon részvétel házat azokra a kötelezettségekre, amelyek a választói reform egyben válik: és eszben sürgeti a betegség- és baleset-biztosítást alkotott törvényjavaslat széles rendelkezések elővételét.

A népgyűlés megállapítja, hogy nincsen fontosabb és sürgetőbb feladat, mint a mai parlamentnek valóságos népképviseletre való fejlesztése s a népképviselet megvalósításának feltétele az általános, egyenlő kösven, köségeinti és tükösan gyakorlati választójogi törvénybeiktatás.

Ánnak, hogy az ország népe ezen legfontosabb jogát gyakorolhassa, természetesen előfeltétele az igazságos s a vélemény nyilvánítás szabadsága. Ezért az általános, tükös választójoggal egyidejűleg követeljük: az egyesülés, gyülekezés, közlések és a sajtó teljes szabadságának törvényben való biztosítását. Követjük mindazon törvények és rendelkezések előlévelését, melyek e jogokat ma korlátozzák, ugyancsak követeljük a hírlapokozás előlévelését.

A kormány a választójognak így alapon való reformjára kötelezettséget vállal, a parlament többsége a választójogi irányban való törvényalkotásra kapott megbízást. Maga Wekerle miniszterelnök kormányzójele alkalmával adott programjában s a miniszterek valamennyien azóta tett

nyilatkozataikban élesen kiemelték kommányzatuk átmeneti jellegét. Gondoskodás az állami szakszerveletekről, az általános választójog törvénybeiktatás s ezután az általános választójog alapján megalakuló népparlament döntése az összes függő kérdésekben: ez volt az alap, amelyen kormányzásra vállalkozott a többség.

Az ország jogfosztott munkálkáló népe látja, mily gyors iramban gondolják a kormány az államszakszerveletek megszavazását. Viszont észreveszi azt is, hogy mennyire lazúdozva halogtatja a parlamenti reform megvalósítása dolgában vállalt kötelezettség teljesítését. Megdöbben látjuk, hogy a kormány, bár erre ideje fölöslen volt, nem hogy törvényjavaslatot terjesztett volna be az általános és tükös választójog, hanem még álláspontra határozott és világos megállapítást és ismertetést is kerülte-kerülte.

Feljegyzetelt a népgyűlés a kormányt, hogy a vállalt kötelezettsége teljesítésében lassított eljárása egyenesen ésszegyeztethetlen a közéleti erkölcsökről hirdetett felelősséghál s renakivál alkalmas arra, hogy felkorbácsolja a külföldben is türelmét vesztett jogfosztott nép indulatát. Óra inti a törzsi halogatókat s már eleve figyelmezteti azokra a veszedelmekre, amik az általános tükös, köségeinti gyakorlati választójog törvénybeiktatásának elmulasztásával származhatnak: a politikai bonyolalmakra és gazdasági megzakodásokra.

Felzárójtja tehát a népgyűlés a kormányt, lásson haladéktalanul kötelezettségének, átmeneti kormányzás a immár egyedüli tartalmának, a saját programjában hirdetett és az ország jogfosztott millióit türelmetlenül várt feladatának megvalósításához s az általános, tükös, köségeinti és tükösan gyakorlati választójogról rendelkező törvényjavaslatot gyors elfogadás céljából terjeszesse sürgetően a népgyűlés elé!

A népgyűlés egyben határozatosan kimondja, hogy a munkásoknak betegség és baleset ellen való biztosításáról szóló és legutóbb anketen is tárgyalt törvényjavaslat több tekintetben ellenkezik a munkások érdekeivel. Az eddigi kétharmad képviselőknek pártossal való helyettesítését kifogásolja főként. A pártosság képviselők nem biztosítja a munkások önrendelkezésének jogát és a mostani állapot szemben az eddigi jogok kiszélesítését helyett egyenesen jogfosztást jelent. A népgyűlés a törvényjavaslatnak a pártosság képviselők megállapított formáj-

ban való elfogadása ellen tiltakozik és annak oly irányú módosítását követeli, amely a biztosításra kötelezettek teljes önrendelkezésének jogát biztosítja.

A népgyűlés megbíza a az elnökséget, hogy ezt a határozati javaslatot, kétrény alakjában terjeszesse be a képviselőházhoz.

A határozati javaslatot zúgó lelkesedéssel fogadta a népgyűlés s ezután az előnk berekesztette az impozáns népgyűlést.

Adja át a kardinát!

Hajszja egy főhadnagyt után.

Elfogták és bebörtönözték.

Nagyvárad, okt. 7.

(Saját tudósítónktól.)

Tegnap este egy tizenegy órakor hatalmas néptömeg tolongott a Feketes Sas épület elé. Egy nagyváradai általános ismert tüzerőhadnagyt fosztottak meg kardinátját bajtársai s ezt a jelenetet hámulták meg oly sokan.

Tegnap este ott mulatozt a Feketes Sas orfomában a szóban forgó katonatiszt. Ugy 11 óra tájban három társ hírvitá ki a pincér újra a kapha. Ő vonakodott kimenni, de addig izgatottak be hozzá, míg végre a felhívás eltekülvés végett kiment. Itt a három kollégája rászólt;

— Adja át a kardinát!

A főhadnagyt úgy megijedte, hogy hanyat-homlok futott fel a szálloda emeletre. Bajtársai utána. Itt elkecseregett küzdelem fejlődött ki közöttük. Végre az üldözőknek sikerült a kifáradt menekülő elcsipni és heves harc után legyőzverezni. A főhadnagyt azonnal megfosztották kardinától s egy koscsba tuszkolták és a tüzerőlaknyába szállították.

A főhadnagyt eme kezgyetlen megcsufoltságának az oka a beavatottak szerint a következők:

A főhadnagyt, aki eljuzta tremébenben szenved, egy délután részegen ment haza lakására. Itt lakótársának orfáját magához vette s reggel elzúgósította. Mikor másnap az keverte orfáját, bevallotta, hogy mit tett vele, de megígérte, hogy helyre hozza hibáját. Kollégája azonban hiába várta s ezért feljelentette a főhadnagyt az eredsénel. Az eredses párt parancsnak kiadta a tiszteket, hogy a "már napok óta bujdoskolt főhadnagyt, ahol találják fogják el s kardinátját azonnal

fosszák meg. A megtévelyedett főhadnagy hadbírósgé elű állítja; s minden valószínűség szerint lofozozzák a börtönbe vetik.

Botrány a magyar nótá miatt.

—
Egy osztrák sőrgyáros merényllete.

Leintette a cigányokat.

Nagyvárad, okt. 7.

(Saját tudósítónktól)
Tegnap éjszaka kínos felütéssel okozott Abházsiában, a Stefánia-szálló éttermében egy magyar nótá leintése. Az étteremben Rózsa Ede bandája játszott és sokan hallgatták a cigányok magyar nótáit.

A Stefánia-szálló vendégei közül többek közt jelen volt a most Abházsiában időző Herceg Ferenc és ifj. Hegedüs Sándor, kik Pancaera István táblai bíró társaságában vacsoráztak.

A cigánybanda primás, Rózi Bendi időközben elengedte a termet és a bandát a második primás, díreklórája bízta. Fölhagzott birtelen egy szép magyar nótá de alig kezdte bele, félben hagyta s más dalba fogtak.

Pancaera Istvánnak nyomban felélt az eset s figyelmeztette Herceg Ferencet és ifj. Hegedüs Sándort, kik nem vették nyomban észre, hogy a magyar népdal helyett — más játszik a cigány.

Hogy a dolog tisztába jöjjön. Pancaera István magához intette a másod primást s megkérdezte, hogy miért hagyta félbe a megkezdett magyar népdalt?

Ekkor aztán különös dolgot hallhatott a társaság. A szomszéd asztalok egyikénél tilt Dréher triestai sőrgyáros, kinek nem esett nyíre a magyar dal Mikor a cigányok rákezdtek a nótára, odaintett nekik, hogy hagyják félbe és egy másik német nótát parancsolt. A cigányok nótá fogadtak. Megindult a német nótá, a magyar ellaligatásával.

Az esetnek híre futott az étteremben s a Dréher sőt fogyasztó túrelmes magyarok felháborodással kezdtek a dologról beszélni Dréher ur parasztaiféleiről.

Eközben visszerkezett Rózi Bendi, ki maga is felháborodott ez eseten s az említett társaság parancsára újra rákezdtek a magyar nótára.

A botrány egy csendesesen elsimult Herceg Ferenc, ifj. Hegedüs Sándor és Pancaera István eltávoztak az étteremből.

A magyar nótá ellen való hatalmas tüntetésnél természetesen nem éri Dréher urat érzékenyebb büntetés, mint a saját szavai. A magyar közönség azonban helyesen ténné, ha azokon a helyeken, hoi a magyar pénzen gazdagodnak az osztrákok, nyomban elátnák a szemtelenedő

urakat, kik ellenük tüntetnek. Az megsehitett Abházsiában, hogy két tulipán viselő magyar megtámadták és megverték.

De arra szeretnék már esetet hallani, mikor a magyarok háborodnak fel az éket ért séditést és nem elégedve meg a felháborodással, nyomban megadják a méltó és szükséges elégtételt, nem annyira karddal és pistolylyal, mint inkább, valamint kézen levő nád, vagy sétápalcával.

Letartóztatott katonaszökevény.

—
A hitvisi szeretet áldozta.

—
Látni akarta a beteg feleségét.

Nagyvárad, okt. 7.

(Saját tudósítónktól)
Szegeden Lévai Ferenc rendőr a Rudolf-téren letartóztatott egy szökevényt huszárt. Augusztus hónapban rukkolt be a harmadik huszárezredhez Vönelki Vince kocsislegény, egy hét múlva pedig megszökött.

Vönelki Vince a Lengyel el Lőrinc-féle butorgyáros cégnél volt alkalmazva. Valami miatt megkedtek és egy elcsorietette, hogy fél skarta gyujlani a butorgyár raktárát.

Huatonan kitétek a szűret és Vönelki Vince máshova szegődött el. Beleeszeretett egy cselédijába a kivele aztán balkezől való házasságra lépett. Két hónapnyi együtélés után történt, hogy Vönelki Vincét katonának szökevényt. A huszárokból osztották, a hóv augusztus elején kellett bevonulnia.

Vönelki alkortétt pár napot a huszárokról, amikor arról értesítétek, hogy a felesége, aki már bevonulásukra is gyöngykedő volt, betegesen fekszik az édesanyjánál és őt szeretné látni. Vönelki Vince jart a kórháztól az eredeiség, hogy szabadságot kapjon, de a reglama — reglama és Vönelki nem hozzájötték ki a kaszárnyából.

Nagyt gondolt a huszárr. Egy éjszaka kórháztól a közös szobából az udvarra, ott kereszülmászott a kerítésen és elment a feleségéhez, aki felsőházon feküdt betegben. Másnap hült helyét találtak. A rendőrség kereste mindenfelé, de nem akadta rá.

Ma délelőtt Lévai Ferenc rendőr a Rudolf-téren felismerte, karongfő és bevitte a rendőrségre, ahol Gróf Dezős rendőrbiztos értesítette a huszárezred parancsnokságot, hogy a szökevény Vönelki Vincét kísérjék el a rendőrségi őrszobából.

Vönelki azt mondogta, hogy mióta megszökött a huszároktól, meggyógyult ugyan a felesége, azonban semmi vágyódást nem érzett visszamenni és ismét kocsisnak szegődött. A szökevényt huszárt a katonai őrszárat bekísérte a katonai fogházba.

H I R E K.

* Haza jön a fejedelem II.

Rákóczy Ferenc hamvainak fogadására, emlékének megőrzésére komoly buzgalommal készül Nagyvárad városa. Rimler Károly polgármester holnap délutánra anketót hív össze, amelyen megbeszéljük a Rákóczy ünnepélyek ügyét. Itt határozzák el, hogy megfestetik a fejedelem arcképét. A polgármester ugyan már megrendelte a képet Biharai Sándor a nemrég elhunyt nagyhírű festőművésznél, akit azonban halála megakadályozott a ráruházott munka elvégzésében. A nagy fejedelem emlékének úgy szendőkéd meg a város aidozni, hogy az Áldás utcán, nevéző II. Rákóczy Ferenc utcának nevezik. A fejedelem hamvai hazahozatalának napjára, október huszathatodán ötszökögyötlet binak össze, amelyen ünnepi beszédnek keretében méltatják II. Rákóczy Ferenc örök érdemét.

* Lázadás a váriban. Ma délután az a hír terjedt el a városban, hogy az októberben bevonult ujonck között lázadás tört ki. A lázadás oka állítólag abban keresendő, hogy az ujonckat kinnözött és cseztelik a kaszárnyában. Hír szerint az összes ujonckot megtagadták az engedelmességet és semmi fele rábeszélésre sem voltak hajlandók fegyvert fogni. A listek eleinte kétségbeesetten próbálták elsimítani a lázadást, de mivel nem sikerült, az összes ujonckokat börtönre vetették. A hír valódságról nem lehetett meggyőződni a hadsereg ismeretes titkoltása miatt. Mindenestre, ha igaznak bizonyul a lázadás híre, érdekességként konstatalható, hogy a katonai zubbonyok alatt sem vész ki az emberi öntudat s az önértéket immár nem tudja olyan könnyen kiűlni a hadsereg szel-leme.

* Fonyogott a kereskedelmi alkalmazottak strájkja. Az Előre már több ízben megemlékezett a kereskedelmi alkalmazottak mozgalomáról, amely a cipő és divatruh szakmában a hét órára zárta kivívását eddig. Ma délelőtt jöttek össze az iparkamara helyiségében az említett szakma főnökeinek és alkalmazottainak bizalmi férfiai. Az értekezleten Abraham Manó ismertetett a kereskedelmi alkalmazottaknak a hét órára zárás érdekében írt memorandumát és részletesen indokolja annak édeszerességét. A főnökök álláspontját Róti Henrik tolmácsolta. Ők nem zárták ugyan el röviden, alkalmazottai kérségeit, de azok méltóság kérdését sem teljesítették. Egyhangú megállapodásuk a zárás kérdésében az, hogy mindaddig míg az összes kereskedéseket kivéve, a hét órára zárárt be nem tartják, addig ők

sem hajlandók alba belemenni. Az alkalmazottak a főnökeik választás tudomásul vették s azt ma este meg választmányi ülésen tárgyalták, amikor abban egyetérttek, hogy kezdő estére nyilvános nagygyűlést hívnak egybe, amelyen a mozgalom további teendőit beszélik meg. Ha főnökeikkel többés uton megegyeznek nem sikerül, egymindannyian sztrájkba lépnek. Bár a kereskedelmi alkalmazottaknak ezidéig csak mindegy negyven percet szerveztek, de azért bizton számíthatnak arra, hogy az indifferens kártyáknak is megnyerik igazságos ügyüknek s azokat is sztrájkba viszik.

* Nyugalatlanság a vasutasok között. Az államnvasuti tisztviselők tudvalevőleg emlékiratban kérték Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, hogy az 1907. évi költségvetés keretében rendezze feladatukat. Most azután az a hír kelet szármára, hogy a Lórnány nem gondoskodott a vasutasokról és a jövő évi budgetben nincs beállítva a fizetésjavításra szent többet. Ez a hír valódsággal megri-asztotta a vasutasokat. A fővárosban és kúna a vonalokon nagy izgatottság támadt a hír nyomán, mert a vasutasok egészen biztosra vették Ludwigh Gyula előnkézigazgató és Bathányi Tivadar gróf kijelentéseit, hogy a jobb fizetés már a jövő estendőben megkapják. A Máv. tisztviselői családtagjai által magukat az az édeskedés oly órákban is lehetnek. Ezeket a súlyos következményeket pedig mindenképpen el kell háritani a kormányknak. Vagy kijelenti, hogy a nyugtalanságot keltő hír nem felel meg a valóságnak, vagy igaz a hír és ebben az esetben a kormányknak haladéktalanul bele kell illeszteni a vasutasok fizetését illető a költségvetési javaslataiba. A vasutasok kérdőit olyan levelet kapunk, amelyek újabb szervezkedésről is értesítést küldöznek. Ha a kormány szíven viseli a hatalmas vastasutestület és az ország általános közgazdasági érdeket, meg kell műhamarabb nyugtatni a főlakzóltat Máv. tisztviselőket.

* Halálhöz. Kaffka Gyula előlékel belényesi főbírótkos és lú 5 én, életének 56-ik évében hosszas szenvedés után elhalálozott. Az elhunytban Kaffka László nyugalmazott államtitkár testvére, Jancsó Károly tv. vármegyei főjegyző nagybátyját gyászolja.

* Hare a csodarabbi állásért. Csernovichből jelentik, hogy az elhunyt sadagori csodarabbi állásnak betöltése körül eles harc és versengés indult meg. Evszázadok óta az a szokás, hogy a csonarabbi állás mindenkor az apáról a legidősebb fiura száll, míg a csodarabbi többi fiaij jelenen alapított szalmonokat kapta. A jelen esetben azonban egy a Friedmann-családnak, mint a sadagori hitközség vénének nehéze az állásponja. A most elhunyt csodarabbi, Fridmann Izrael övegye szánt leg-

Folytonos alkalmi vételek

Megrílt a

örgebb fiat protezsálja és mindent elkövet, hogy a csodarbíri első feleségétől származott legidősebb fiu kiállítását megakadályozza. A harc annyira elmérgesedett, hogy már egészen komolyan azzal fogja kezni, hogy a sadagorai ősi fé zékot, a csodarbíriség e legidősebb várát teljesen megszüntetik és az intézményt más galiciai vagy orosz városba helyezik át.

*** Felvágta az orrit.** Ötös Róza hajói származásán elsőledény Pustaföldvári, a hol egyik úri családnl szolgált — tegnap Öngyilkos szándékkal felakarta vágni az ereit. A kiöltél vértől azonban meggyűlé és segítségért kiáltott. Gazdija segítségére sietett és bekötötte sebeit. A sérülés ren vaszyes. A löny hára vágottt szüleire, a kik- től megszokták és ezért akart öngyilkos lenni.

*** A jobarárt tréfája.** Érdekes jelenet játszódott el vasnapn délután a Bónéretben. A vasnapn: sód- tól közönség egyik tagja, kerékpár- nos jelent meg a korzon s a biciklit neki támasztotta egyik lábna maga pedig megkezdte rendes ebéd- utáni sétáját. Nem is gondolt arra, hogy az ő városzerte ismert keré- kelyárt valaki még el is merné említeni. Vannak azonban olyan gon- datlan, boldog emberek, kiknek örö- kosen tréján jár az eszük. Ilyen forma élte lehet annak a jól gú- zós fiatalnembernek is, aki a bicikli tulajdonosát egy kis tréfával meg akarja ijeszteni. Felugrott a biciklire és dúllt lassan kerékezzett el a kerékpár tulajdonosa előtt. A mit sem sejtő tulajdonos biciklit azonnal meglesmerte, de a rajt ütöt nem. Halálra kialszókai figyelmertette a járóelőket, hogy csipjek el a szá- gúró biciklit. Felugras hozzá tu- dult meg elneve s rovdó lóba alatt sikerült is néhány gyorsba fiatal- embernek a vécéződő ayaftól utó- érn. Időközben megkezdett a tá- tulajdonos is aki csodaközvára merete meg a tologynok hát embenben a legjobb barácajt. Rövid magyaráz- gatas után a két jobarárt, a nagy- számú publikum nagy csodaköz- sára, karöltve távozott a tréti szin- helyéről.

*** Engedélyezett vámszedés.** A kereskedelmiügyi miniszter Sarkad közég részére a sarkad-okányi köze- gért kárrt felépítve fenntartása és kezelésé feljában kérezen vámszedési jogot engedélyezett.

*** Bihar mulató.** Tejesen új szenációs misorál Hajnál Ella a leg- jobb Fedák Sari utazón. Miss Lucrécia zeu, akrobatikus állat idomóné. Wallburg Emma énekesnő. Schick Bánkfalvi Louka Fess a fővárosi or- fem tagja mint vonózt. Miss Mariett nemzetközi táncos. Sziklai Benő grotesk komikus. Antalósi Anna énekesnő. Páratlan a maga nemében Carossa end Siretka kacsogató amerikai akrobaták.

Ezenkívül fellépte az összes szerződe- tett tagoknak. Naponta 1 kacsogató ho- hórat, Szólit családli misor, Teljes tisztelettel Breyer Károly, kávé.

SZINJÁTÉK.

Heti műsor.
Hét: A kis tiszteletos.
Kedd: A kis tiszteletos.
Szerda: A kis tiszteletos.
Csütörtök: Bohém szerelom.
Péntek: A valóni nász.
Szombat: Szánalmih.
Vasárnap: Gyöngyélet.

A kis tiszteletos. A szigligeti színház az előző nap nyambulóval végződik a Kis tiszteletos bemutatójára. A legelső szerepben is előndeni színház játszik, egy hogy a bíjos, mit ösvenyeg átadában fog színe kerülni. A cím szerepeit Tóth Elek játssa. A többi főszereplők a következők: E Kovács Mariska, Simon M. Kovács Margi, Vörö Janka, Fehér Gyula, Krasz- ny, Nagy Sándor, Bered, Hujnal.

Gyöngyélet. A színház igazga- tója e hét végén hozta színe a „Gyöngyélet” című ékes francia bo- hózatot, amely a Magyar színházban került először színe.

Valóni nász. Sárdor Viktor nyughatásu drámája a „Valóni nász” körül a héten bemutatásra.

LEGUJABB.

Ki lesz a követ Békéscsabán.

Budapest, október 7. Ma tar- tották meg az egyes pártok jelölés értekezletének legközelebb végbenő választásokr. A koalíciók Béli- cze y Kálmánt jelölték alkotmány- párti programmal. A parasztpárt je- löljé Poláczek-Pető Sándor, aki már ma délután is mondta program- beszédét. Beszédet még kivüle Vá- zsonyi Vilmos és Bród y Ernő országgyűlési képviselők.

A szocialisták tüntető körmenete.

Budapest, október 7. Ma a bu- dapesti szocialisták mintegy ötven- zeren négyélt tartottak a Tattersal- ban. A négyülésen kimondották, hogy az általános utkos választói jog kivárá érekeiben, az általános to- megváztájról sem riadnak vissza. A gyűlés után hatalmas körmenetben járták be a várost, elítve a szociál- demokráciát.

A király szobra.

Budapest, október 7. Ma lep- lezték le Karánsebesen a király szobrát. Ó felségét a szoborleplez- zésén József főherceg képviselő. A kormány tagjai közül Wekerle Polónyi s Jekelfalussy miniszerek jelentek meg. A szobor- ból pont déhen hullott le a lepel

lőnépi beszédek keretében. József főherceget B o r d á s József Karán- sebes polgármestere üdvözölt, mire a főherceg röviden válaszolt. A szob- or „I. Ferenc József”. A királynak hála határári” felirások olvastak. Este fényes banket zárta be az önnepozóket.

Borzalmas vasuti katasztrófa Olaszországban.

Budapest, október 7. Rémes szerencsétlenség híré hozza a táviró Romából. Tegnap este 8 óra 40 perckor a Milánóól Rómába jövő express-vonat Piacenza környékén a Po folyó mellett kiskilott. A szeren- csetlenségől öt halott, ötven súlyos sebesült szét áldoztatult.

Budapest, október 7. Késő éj- jel táviratozták Piacenából: A nagy szerencsétlenséget a vonat utasgós gyorsasága okozta. Tízosa ezt a sürt kő, aminek fölvetekében a mozdonyvezető nem tűközeltala magá- t. Az egymásra tolasztott kocsik- ból földalms nyögések, sóhajtsak- halhatók A súlyos sebesült száma egyre gyarapodik.

REGÉNYCSARNOK.

A csoda-ember.

Francia regény.

(Folytatás.) 18

Földra mulva Béalaisant egye- dül tért vissza, egy kétkerekű taligát hurva, melyet kibérelt tit frank bi- ztosíték mellett, kivittatta a vidék, a taligára rakatta és a Szajna irányába távozott.

A Diderot körúton Pileseche csatlakozott hozzá s félnék pillan- tásokat vette mindentől, a tömeg közé gyűltek.

VI. fejezet.

Egy szociológiai detektiv.

Rosamour a kandelabó előtt állt, kényelmesen a karszéke helyesle- kedve, lábait amerikai mód szerint a márvány kandelabó rakta és élvezet- tel fujta finom szivarja füstjét.

Mintázzal berendezett, jól befű- töt lakásában szeretett néha he- nyedni.

De Rosamour nem volt féltén, lusta ember, volt mestersége, jobban mondvá pályája, ő detektiv, még pe- gő sziadzadvégi detektiv volt, ki telje- sen szakiott az ósdi szokásokkal. Min a tökéletes gentleman, előrel- modorral, rokonszemes arccal, kifog- aslat külsővel, belellett a legfínom- mabb társaságba is.

A rendőrfőnöki iródban gyony- lóva említték nevét karszája, de irigykedtek rea, mert mindjárt béle- pése után egy pár kintmó fogást tett, még pedig oly egyszerű eszközökkel, hogy megdöbbentek e fiatal fekö

merészségén és fellették tőle a régi hagy rendszert.

Ő neki becseványa volt egy új alakot, a tudós detektiv alakját meg- teremteni.

— Az újabb tudomány rengeteg kibaszhatatlan segédforrást kínál ne- künk, melyből meríteni lehet, — mondá néha rendszerét magyaráva.

— Nagy baj az, hogy a legszem- sebb és legügyesebb rendőr több- nyire keveset tanul. En bölcsészeti doktor vagyok és dijakat nyertem az egyetemen, Midőn pályát kellett választanom, körültekinttem és ész- revettem, hogy a rondsárgnál tudom- nány nincs kihasználva. Tudós kar- náms óriás találmányokkal, gúzzal, vilámsággal, telefonnal nagy dolgot műveltek, de a tudomány biztos ut- mutató a mindennapi életben is. Avért akarom azt követni rendőri ta- lálásaimat is: tanulok és összeha- szonlítok folyókat. A régiék gyakran jól nyomot indultak el, de az önké- telenl cselekedtek. Én pedig biztos után akarok haladni. Én a logikát tartom szem előtt, nem pedig a ta- pátalatlant; habár ezt is felhasznál- nom némely esetben. Mielőtt csele- mekzem, megkérdésem magamtól: mit tett volna ilyen esetben Vidocq vagy Maod? ... Aztán pedig: mit fegok én, Rosamour, tenni.

A fiatal titkos rendőr nem volt nagyon szerény, de talán helyesen gondolkodott.

Nem csupán a klasszikus tudomá- nyokat hirta segítségül, de még a titkos erőket, a hipnotizmust, a szeg- gesztóit és a magnetizmust is föl- használja céljaira.

A közönség azt tartja in vino veritas (borban az igazság). A tehát épen ennyi joggal lehetne igazgató egy részeg emből föl kivallatni, mint egy alvajáróból.

E tárgyról sokat lehetne vitakozni és sokan azt állítják, hogy a médiumnak is van magához való esse és semmiféle paranca nem bírja rá, hogy érdeke ellen valjjon.

Rosamour ezt sem tagadta, csu- pán azt erősítette, hogy a hipnotiz-ált ember nem léven teljes ötu- datnál, soat énlral halgatásával és ellenoldásaival.

A rendőr pedig megkérdésk ezzel neki elég a legapróbb sejtémen, gya- nu, vagy szál, még egy elejtett szó is nyomra vezetheti.

Ilyen apró jelekre nem lehetne tárgyalást vagy tettelet állapítani, de a kutatás ezekből indul.

Akár milyen legyen azonban a rendszer, a f3 az, hogy jól alkal- mazzák.

Rosamour mindig nagy óvatós- ággal jár el és nagyon meg volt önnagyalat elégedve.

Most is mély gondolatokba me- rülve tett le kezéből egy régi köny- vet, mely a valészápcákról szólt.

Felulajnen nagyon hisznek a varázspálca bűvörejében, mely nem egyéb egy közönséges mogyorógnál minyenk két vékony, két galylecska villát képez. Ez a pálca megmutatja állítólag, hol található forrás a föld alát. A vizeskörök visszesen ma- guk elé tartva a pálcát elindulnak és ha a pálca önkéntesen felegyene- sedik, ott bűvölt ástátnak, mert vizet fognak találni.

(Folyt. köv.)

Klein Testvérek
női-divat vászon áruháza
NAGYVÁRAD,
Szent-László-tér, hoidas templom mellett.

Őszi szövet, mosó és selyemárukban legnagyobb választék. Elismert legolcsóbb árak.
Inyen adunk 400 korona vásárlás után egy 120 korona értékű, teljesen új varrógépet, 21 korona költségünk megtérítésével; már 120 korona vásárlással átengedjük a gépet tulajdonjogunk fenntartásával.

Folytonos alkalmi vetések

Megnyit a

Helyi és vidéki telefon 696.

36 (1-35)

Kert-utca sark. Friezl és Jörös mellett.

18

18

18

Apró hirdetések.

Aki mint könyvelő, segéd, munkás vagy bármely más minőségben állást keres

Aki házat, földet, erdőt, zongorát, cimbalmot, bútorát vagy boltját el akar adni, vagy ilyeneket venni

Aki tanítót, nevelőt vagy nevelőint, bönnet vagy nyelvtanulást keres

Aki kereskedelmi célkaira, ipari termékeire vevőket keres

Aki ismeretsegét akar kötni

Aki előnyös üzleti összeköttetéseket akar kötni

Aki lakást bére ar venni vagy ki akar adni

Aki olcsó pénzkölcsönt akar felvenni

Aki közölni akar valakivel valamit (előadni vagy félbehaz menni)

biztos eredményt ér el, ha az

„E L Ö R E“

apró hirdetési rovatát

igénybe veszi.

Kereset közzététel és biztos sikert ér el

Próbálja meg! mert ha csak egy kisit gondolkodik, okvetlenül rájön arra, hogy **önnek is van hirdetési utója.**

Minden szó egyszeri beiktatása csak **négy fillér.**

Szegényeknek és fiútanulóknak ingyen.

Kökusz zsír 5 fillér postaközmeg 9 K. 10 kilogramon legutóbb nyomban! **W.D. virslit, füstölt húsfelek, halkacserek, házikenyer, fűszerárak.**

Kiadották félt pálnak, asztali borok, csomago szőlő, Gyomorhajosoknak barátai! **hapható: STERN SORA-NÓ, Nagyvárád, Nagypiac-tér. 101**

Bélfuruz (hasmenés legjobb gyógyszere a **Bartha-féle** feleke alanya gyógyszer, kapható gyógyszerészek vagy fűszerészeknél vagy 3 öveggel 8.— koromért a **telkai konzervgyártó, Felka, Szegesen. 105**

Villamos csillár bronzból, 5 lánggal eladó. Hol? a kiadóban megtalálható! **10**

Naponta frissen érkező izlesek kézer virslifélek, füstöltbunóknak, kókuszszar gyári rakat, **Weiss Villamosok Pál-utca-tól eljőn. Telefon 623. 116**

Egy házhozba berendezés eladó. 125

18 éves fiú jó irásdol iró gyakoronki állást keres szerény kezdőfizetéssel. **Ha a kiadóba. 130**

Egyesült október 3-án Bücher Ignác névű szülő pucolás könyv. A becsületos megbízható illó jutalomból fog részesülni.

Csak rövid ideig **duo-elárúsítás** reuivul olcsó árban, a Fekete-Sas épületben Kossuth Lajos-u. **Csak november 1-ig.**

Egy három és egy két szobos uri lakás november 1-ére kiadó. **Telkai utcán, Weintraub-házban.**

Állást keres egy teljes szaképzettségű fiatal fűszeres segéd.

A hatóságilag engedélyezett

Végeladás

a Fábry Testvérek

Fő-utca, Moskovits-palotában levő üzlethelyiségében

már csak rövid ideig tart.

Az összes árúk: kalapok, cipők, ingek, zsebkendők, vasznak, szifonok, szalagok, barchetek, belés-árúk, csipkék, flu és léánycipők, harisnyák, paputok, hűzősek nyagban és késznyben, minden előforduló anyag eladtának. Utógigedra, belti állványok, gázberendezés, több gázlámpa, nikkel karkat állványok, aru dobozok igen olcsón eladók.

A Fekete Sas szálloda épületének lebontása folytat

óra-ékszer- és látszer-üzlet,

óra javító műhelyem

Fő-utca, orsolya-zárda épületbe helyeztem át.

Szilágyi Géza és Társa.

„Orlási“!

óra és ékszer nagy rakta,

Legelőcső bevéstartási forrás.

Ferdinber Testvéreknek!

**Kossuth utca, Bihar kavéház-
zal szemben.**

Fők-útról Zöld-u. Barathok kavész mellett

Apró hirdetések felvételnek

Üdvözlöm: Nagyteleki u. **Weintraub Mór; Szt.-László-téren; Berkes Mór, Kolozsvári-utcán; Huszar Adolf** fiók kiadóhivatalokban, ahol lapunk egyes számai is állandóan kaphatók:

Hirdetmény.

Bihar megyei Takarékpénztár zálogestálya e hó 24-én

árvetést tart.

Felkértem a zálogestály birtokosok a tárgyak rendezésére.

Bihar megyei Takarékpénztár.

Havi 12 frt. fix fizetés mellett, reggeli 6 órától 10 óráig **lapkihordónők** felvételnek.

Jelentkezés: **Nagyvárád, Zöldfa-utca 32. szám.**

Előre!

csalmi lapban értesítem a t. közönséget, hogy **ősi kalapgyártásaim, amók, öltöz. kény. har. Pehér és írá. és írá. kár. kalapgyártások gyártmányaimból megérkezték.**

Reichard Árpád, Nagyvárád, Fő-utca.

Első nagyváradí cipő- és csizmaár

Moskovits Farkas és Társa

Ajánlja elsőrendű kézimunka **cipő- és csizma** készítményeit.

Nagyvárád, Kossuth-u. 4. (volt rendőrség.)

VERŐ EDE könyvnyomdája és papírkészítéské

NAGYVÁRAD, Kossuth-utca 12. Telefon szám 924.

Modern iroda berendezések 11 raktára.

NYOMTATVÁNYOK izléseken készíttetnek.

Óra-ékszer, arany- és látszerészeti cikkek kaphatók

Kepes Márton műtörés és ékszerész

Nagyvárád, a z. hához oldá. mellett.

Kérem a helyes címre figyelm.

♦ Olcsó bevéstartási forrás. ♦

Nagyvárád város VILLAMOS MŰVE

értesít a n. ér. **izzólámpa körtékel** tart raktáron 3. legelőcső közönséget, hogy **34 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legelőcsőbb áron kaphatók. — A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matte), szines fényképlámpák és mindenem izzólámpa különlegesen ugyancsak kurtell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **ernst-lámpák és osmium lámpák** gyertyánként 1.5 watt fogyasztással.**

Csillárak és villamos motorok eredeti gyári árak iviámpák és **villamos motorok** mellett kapható.

A villamos mű igazgatósága elvállalja **villamos világitási** és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítesét. Átalakítását, javítását. Ivámpák keresletét, hozzávaló szanyagok szállítását, berakását és minden e szakmába vágo munkálatokat a legelőcsőbb árak mellett. **Nagyobb megrendéseknél megtehető engedélymentes. — Költségvetés ingyen.**

STERN JAKAB első nagyváradí villanyerőre berendezett **réz- és harangöntődéje** Nagyvárád, **Kert-utca I. szám**

Tisztelttel értesítem a t. közönséget, hogy **évek óta fennálló jóhírnévű hadógos és vízvezeték hálózatot** bővítettem ki és **Sarkadi József gázüzőfény** készíttél ez üzlet átvettem és azt is ugy rendeztem be, hogy bármely **éjkeztelen tartást a legelőcsőbbben elvállalok.** Egyben felhívom a t. közönséget figyelmét **széjé telálmányul, engedélyezett Acetylén** feljesztő gépeimre és értesítem, hogy **egész berendezéseket csillárak szállításával** a legjutányosabban elvállalok.

STERN JAKAB Nagyvárád, Kert-u. I. sz.

Kiadja az „Előre“ hírlapkiadó vállalat.

10-30
Nyomatott Lászkó Árnán könyvnyomdájában Nagyvárád.